

Mikulášov list

Apríl a Veľká noc 8/2013-2014

➤ ZÁVER PÔSTU A VEĽKÁ NOC

Milí žiaci a študenti, chlanci a dievčatá, drahí učitelia a zamestnanci našej školy!

Pomaly sa skončí pôstne obdobie a budeme sláviť veľkonočné sviatky. Spravme si najprv takú malú reflexiu nad tohtoročným pôstom! Ako ho prežítame? Ako sa nám darí plniť si predsavzatia, ktoré sme si dali? Je to skutočne čas obnovy, pravého pokánia, obrátenia a očisty? Využívame ho naozaj plnohodnotne? V čom sa nám podarilo napraviť či polepšiť? Citíme, že sme dnes bližšie k Pánu Bohu ako predtým? Sami si môžeme odpovedať na tieto otázky vo svojom srdci a svedomí! Lebo to bolo a je zmyslom pôstneho obdobia: viac sa priblížiť k Bohu, odovzdať sa mu, ponúknuť Bohu svoje hriechy, slabosti a chyby, ktoré zničí a my sa zmeníme k lepšiemu. Len mu musíme viac dôverovať a nebať sa Božieho dotyku vo svojej spovedi.

Cez pôst, ktorý sa pomaly končí, sme mali spoznať svoju dušu a srdce. Poznať silu vlastného ducha, charakteru a presvedčenia. Mali sme možnosť vyčistiť si všetko, čo zatemňuje jas nášho vlastného vnútra. Vyrovnaf sa sám so sebou. Vyrovnaf sa s blíznymi. Vyrovnaf sa s Bohom. Nadobudnúť pokoj, ktorý Pán Ježiš vždy odporúča svojim apoštolom. Keď sa im potom zjavil po svojom slávnom zmŕtvychostaní, ktoré budeme o chvíľu radostne oslavovať, pozdravil ich: „Pax vobis – Pokoj vám!“ Ten svätý pokoj, ktorý tento svet dať nemôže, je najväčším, čím môžeme naplniť svoju dušu. Práve pokoj a radosť srdca sú ovocím Kristovho slávneho zmŕtvychostania.

Drahí priatelia! Rozmýšľali ste už o tom, čo by sa však stalo, keby Ježiš Kristus nevstal z mŕtvych? Ponúkam vám zamyslenie talianskeho kňaza, teológa a filozofa Romana Guardiniho pod názvom „Keby Ježiš nevstal z mŕtvych...“:

„Keby Ježiš nevstal z mŕtvych, potom by obidvoja učeníci, ktorí boli na ceste do Emauz, zašli do hostinca, zjedli by večeru, išli spať a ráno by sa pobrali domov a do konca života by viedli normálny život. Keby Ježiš nevstal z mŕtvych, potom by učeníci, zamknutí zo strachu pred Židmi, vyčkali ešte pár dní, kým by sa vlna nepokoja, zapríčinená Ježišovou smrťou,

neutíšila, potom by sa ako potkany z topiacej sa lođe pobrali do Galiley a do konca života by vychádzali loviť ryby, aby si niekedy s istým smútkom zaspomínali na tie tri krásne roky po boku Učiteľa z Nazaretu. Keby Ježiš nevstal z mŕtvych, boli by o ňom ešte začas rozprávali chromí a malomocní, mládenec z Naimu, ktorého Ježiš vzkriesil na mŕtvych, ďalej tí, ktorých nasýtil chlebom a rybami. Za istý čas by opakovali medzi Judeou a Galileou posolstvo o dobrom učiteľovi z Nazaretu, ktorý liečil chorých a kŕmil hladujúcich. Za istý čas. Potom by tieto rozprávania boli stále viac zafarbené výtvormi ľudskej fantázie. Stále viac by nadobúdali formu legend a rozprávok. Nebolo by viac známe, či niekto taký skutočne žil alebo či si ho len ľudia vymysleli – a ak žil, či naozaj také činy vykonal, alebo či mu len pripisovali, čo si sami vymysleli. Keby Ježiš nevstal z mŕtvych, tak by sme nevedeli, či bol na zemi: zanikol by v príúde dejín. A nebolo by evanjelií podľa Matúša, Marka, Lukáša a Jána, nebolo by apoštola Pavla. A nebolo by ani Cirkvi. Ale On vstal z mŕtvych! On vstal pre nich. Aby v neho verili. Pridružil sa k učeníkom na ceste do Emauz, prišiel do večeradla, pobral sa k svojim pri Genezaretskom jazere. Všetko preto, aby ich, zhrozených a vystrašených, pridržiaval. Aby sa znova priznali k Nemu ako Peter, aby ako Tomáš položili ruku do Jeho boku – aby znova verili, že to, čo hovorí, je pravda. On vstal pre nás. Aby sme sa priznali k Nemu, aby sme sa vrátili k Nemu, aby sme verili, že to, čo hovorí, je pravda. On vstal z mŕtvych, aby bol pre nás znakom vykúpenia – Učiteľom, Pánom a Bratom, s ktorým krácame k svojmu vlastnému vzkrieseniu.“

Prajem vám všetkým milostiplné, pokojné, radostné a požehnané prežitie Veľkonočných sviatkov. „Ressurexit sicut dixit, Aleluja!“ – „Vstal z mŕtvych ako povedal, Aleluja!“ S pozdravom a v modlitbách za vás zostáva váš školský kaplán a duchovný otec **Ján Kulan**.

➤ LITURGICKÉ OKIENKO – VEĽKÝ TÝŽDEŇ

✓ KVEVNÁ NEDEĽA (13.4.)

Týždeň pred Veľkou nocou sa nazýva Veľkým týždňom. Veľkým preto, lebo v ňom slávime veľké tajomstvo nášho vykúpenia. Celý je zasvätený spomienke na utrpenie a smrť nášho Pána Ježiša Krista. Veľký týždeň sa začína Kvetnou nedeľou, čiže Nedeľou utrpenia Pána, v ktorej sa spája predzvesť kráľovského triumfu Krista, so zvesťou o jeho umučení. Obrady kvetnej neделе sa skladajú z dvoch častí: zo spomienky na slávnostný vstup Pána do Jeruzalema a zo svätej omše, pri ktorej si

Gymnázium, Základná škola a CZUŠ sv. Mikuláša v Prešove

pripomenieme Pánovo umučenie cez „pašie“

– spievaný úryvok o umučení Pána Ježiša Krista. V prvej časti, teda v spomienke na Pánov vstup do Jeruzalema, sa sprítomňuje udalosť, ktorú opisujú všetci štyria evanjelisti. Pánov vstup do Jeruzalema z Olivovej hory si odpradána pripomíname slávnostnou procesiou, pričom napodobňujeme zvolania a gestá hebrejských detí, ktoré vyšli v ústrety Pánovi a nadšené volali: „Hosanna!“ Ozdobený nezahalený kríž, ktorý sa nesie na čele procesie, predstavuje Krista ako večného kráľa. Palmové ratolesti, u nás bahniatka, sú symbolom Kristovho víťazstva nad smrťou a zároveň sú znakom čnostného života. Keď ich kňaz pokropí svätenou vodou, stanú sa sväteninami, ktoré nám na orodovanie Cirkvi sprostredkujú mnohé milosti, najmä ochranu tela a duše, hojnosť Božieho požehnanja a odvrátenie všetkých protivienstiev. Odložme si ich preto doma na dôstojné miesto. Nech nás procesia pobáda k tomu, aby sme svojím životom išli v ústrety Tomu, ktorý nás vyslobodil od hriechu a ktorý nás očakáva vo večnom kráľovstve. Vykupiteľ vstúpil v sláve do Jeruzalema, aby tam trpel a v bezbrannom ponížení a bolestiach odčinil hriechy celého sveta a aby ako kráľ na kríži pritiahol k sebe všetkých. Aký je človek? Hľa: Hosanna a ukrižuj!

✓ ZELENÝ ŠTVRTOK (17.4.)

Večernou svätou omšou na Zelený štvrtok vstupujeme do Veľkonočného trojdňa, do troch fažkých dní Kristovho umučenia, smrti a zmŕtvychostania, ktoré sú vyvrcholením celého liturgického roku. Ľudový názov Zelený štvrtok je odvodený z germánskeho liturgického sova. Slovo „greinen“ znamená nariekať. V starej Cirkvi sa v tento deň konalo zmierenie kajúcnikov a ich prijatie do Cirkvi. Omša kajúcnikov bola zelenej farby, lebo rozhršením sa opäť stali zelenou, živou ratolesťou na viniči – Kristovi. Verejní hriešnici sa po dlhšom pokání opäť mohli zúčastniť na sviatostiach Cirkvi. V prvej časti liturgie sa slávi svätá omša, ktorá nám pripomína Pánovu Poslednú večeru, ustanovenie Oltárnej sviatosti, sviatosti kňazstva a Pánov príkaz bratskej lásky. Preto, že slávime pamiatku ustanovenia Eucharistie, je bohostánok pred sv. omšou prázdny. Na začiatku svätej omše zaznie slávnostná Glória. Vtedy sa na oslavu tohto tajomstva rozozvučí organ i zvonky. Po tejto oslavnej piesni sa zvony i organ až do Veľkonočnej vigílie na Bielu sobotu odmlčia a nahradia ich tupé drevené údery klepáčov. V Cirkvi i v kostole zavládne hlboké ticho, v ktorom chceme prežiť udalosti Kristovho umučenia. Po homílii (kázni) bude nasledovať obrad umývania nôh. Tak ako Ježiš pri Poslednej večeri urobil apoštolom, tak kňaz umýva nohy doanášim mužom. Vidíme v tomto geste nekonečnú lásku Boha, ktorý sa skláňa k nám a dáva nám príklad opravdivej služby. Po Poslednej večeri odchádza Ježiš s učeníkmi do Getsemanskej záhrady, kde prežil chvíľu osamelosti a úzkosť. Procesia s Najsvätejšou sviatosťou oltárnou znázorňuje prechod z Večeradla do Getsemani. Potom nasleduje obnaženie oltárov, ktoré taktiež znázorňuje zradu a pustenosť Pána Ježiša. Odniesu sa z nich všetky ozdoby, plachty i kríže a ostanú pusté. Robí sa tak na pamiatku toho, že Ježiša v tú noc všetci opustili. Kristus prežíva smrteľnú úzkosť a prosí apoštolov, aby s ním bdeli. Je to výzva aj pre nás. Využime jedinečnú príležitosť počas tejto noci a zaleťme v duchu do Getsemani, na stretnutie našej duše s našim sužovaným Spasiteľom.

✓ VEĽKÝ PIATOK (18.4.)

V tento deň si pripomenieme Pánovo utrpenie, ktoré sa začalo v Getsemanskej záhrade, až po jeho umučenie a smrť na kríži. Podľa starej tradície Cirkvi v tento deň sa nikde na svete neslúži svätá omša, pretože ju kroavým spôsobom na kríži slúži sám Pán Ježiš – na oltári kríža prináša za nás obeť svojho Tela a Krovi. Jeho smrť nám pripomína aj liturgická farba červená – farba krovi. Liturgia Veľkého piatku pozostáva z troch častí: z bohoslúžby slova, z poklony svätému krížu a zo svätého prijímania. Na začiatku budeme ľutovať, že aj my sme prispeli svojimi hriechmi k utrpeniu Pána Ježiša. Na znak toho si kňaz pred oltárom ľahne dolu tovarou. Robí to v hlbokéj pokore pred svojim Pánom, ktorý je až do prachu zeme pokorený a potupený. My si pri tom všetci klakneme a v tichu budeme prosiť každý za seba, aby nám Pán odpustil. Súčasne mu aj poďakujeme za lásku k nám, veď táto láska ho priviedla až na kríž. Potom

bude nasledovať bohoslužba slova, v ktorej budeme počúvať „pašie“ – históriu umučenia Ježiša Krista podľa evanjelistu sv. Jána. Poslednou časťou bohoslužby slova je slávnostná modlitba veriacich. Je dlhšia a pochádza od prvých kresťanov. V nej Cirkev kladie pod Kristov kríž svoje najnaliehavejšie potreby. Prednáša ich kňaz. Najprv oznámi úmysel, na ktorý sa budeme modliť a potom prednesie modlitbu. Potom nasleduje druhá časť bohoslužby – poklona svätému krížu. Pretože si vtedy osobitne pripomíname Kristovu vykypiteľskú smrť na dreve kríža, preukazujeme mu zvláštnu úctu a pred krížom si pokľakneme. Tretou časťou liturgie je sväté prijímanie.

✓ **BIELA SOBOTA A VEĽKONOČNÁ NEDEĽA (19. A 20.4.)**

V Cirkvi sa obrady bielej soboty od prapočiatkov slávia s veľkou úctou. Svätý Augustín ju nazval matkou všetkých vigílií. Pripomína nám noc, v ktorú Pán Ježiš rozlámal okovy smrti a víťazne vstal z mŕtvych. Obrady začínajú liturgiou svetla. Na jej začiatku kňaz požehná oheň. Potom pripraví a požehná veľkonočnú sviecu – paškal, ktorá symbolizuje zmŕtvychostáleho Krista. Svieca je označená číslicami tohto kalendárneho roka a prvým i posledným písmenom gréckej abecedy – alfa

a omega, ktoré symbolizujú, že Kristus je počiatok i koniec všetkého. Kňaz vloží do sviece aj hrudky tymianu na pamiatku oslávených Kristových rán. Napokon sviecu zapáli od požehnaného ohňa. Potom sa ponese veľkonočná svieca ako symbol vzkrieseného Krista v sprievode do kostola. Budeme kráčať za Ježišom Kristom víťazom – tak, ako kráčali Izraeliti za ohnivým a oblačným stĺpom, keď vychádzali z Egypta. Potom nasleduje veľkonočný chválospev - exultet. Pamätajte pri tom na slová Písma: „Blažení tí, ktorí očakávajú Pána, keď znovu príde a nájde ich bdiť.“ Druhou časťou liturgie je bohoslužba slova. Potom nastane chvíľa, keď sa všetko v chráme rozjasá veľkonočnou radosťou. Kňaz zaspieva slávnostné Glória a opäť zaznejú radostné tóny organu i mohutný hlahol zvonov, ktoré od zeleného štvrtka mlčali. Chrám i celý svet zaplaví radostná zvesť, že Kristus slávne vstal z mŕtvych. Na znak toho sa od veľkonočnej sviece zapália všetky ostatné sviece na oltári a prinesie sa socha Zmŕtvychostáleho. Potom si túto zvesť vypočujeme i z novozákonného čítania a z evanjelia. Kristus zomrel, vstal z mŕtvych a už nikdy nezomrie. Jeho smrťou a vzkriesením došlo k radikálnej premene človeka – z otroka sa stal Boží syn. Toto tajomstvo sa má odrážať aj v našom živote. To sa stáva, keď v sile krstu umiera v nás hriech a začíname žiť novým životom. Kňaz potom zaspieva slávnostné Aleluja a my ho budeme opakovať v žalme, ktorý toľko ráz citovali apoštoli pri hlásaní veľkonočnej zvesti. Aleluja je vlastná staroliturgická pieseň radosti. Od popolcovej stredy zamĺklo a teraz po dlhšej prestávke zaznie chrámom a bude sprevádzať jasavú oslavu Zmŕtvychostáleho. Aleluja je hebrejské slovo a doslova značí: chváľte Boha. Ale už v Starom zákone stráca svoj zúžený význam a stáva sa radostným pozdravom, a teraz ako jasavý víťazoslávny pozdrav Kráľovi – Mesiášovi spája v kresťanskej liturgii chválospev Cirkvi putujúcej s Cirkvou víťaznou. Veď podľa Zjavenia sv. Jána zaznieva v nebi ako hukot mohutných vôd a hlas veľkého zástupu: Aleluja Božiemu Baránkovi. Aleluja ako vlastný veľkonočný spev bohato zaznieva najmä vo Veľkonočnom období, no okrem Pôstneho obdobia sprevádza liturgiu po celý rok a vtlačá kresťanskému životu pečať veľkonočnej radosti. Tretiu časť Veľkonočnej vigílie tvorí liturgia krstu. Spásonosný účinný krst nás očisťuje od hriechu, začleňuje do spoločenstva Cirkvi a dáva nám účasť na živote zmŕtvychostáleho Krista. Najprv budeme spievať litánie k všetkým svätým, po nich kňaz posväť krstnú vodu, ktorou sa bude krstiť celé Veľkonočné obdobie. Verejne sa zriekneme hriechu, vyznáme svoju vieru a tak duchovne obnovíme svoj krst. V závere krstného obradu nás kňaz pokropí krstnou vodou. Všetky tieto úkony a slová nám majú pripomenúť náš vlastný krst, keď sme s Kristom duchovne povstali k novému životu. Štvrtou časťou veľkonočnej vigílie je liturgia Eucharistie. V tejto časti liturgie sa s ním stretáme v Eucharistii. V našich krajoch sa podľa dávnej tradície slávi Kristovo vzkriesenie osobitným obradom vzkriesenia a slávnostným sprievodom. Procesia na oslavu vzkrieseného Pána je slávnostným zvestovaním Kristovho zmŕtvychostania a výzvou celému stvoreniu, aby sa pripojilo k triumfu Víťaza nad smrťou. Nech nám tento obrad pripomenie to najkrajšie poslanstvo života, aké človek človeku tejto planéty môže zvestovať. Nech naplní naše srdcia radosťou, ktorú nám nebude môcť nikto vziať a istotu, ktorú nám prináša vzkriesený Ježiš. Po návrate do kostola, budeme spievať hymnus Teba, Bože chválime. Nakoniec kňaz udelí sviatostné požehnanie, uloží Sviatosť oltáru do sviatostníku a my zaspievame veľkonočnú mariánsku antifónu „Raduj sa, nebies Kráľovná, aleluja“. V nedeľu potom pokračujeme v oslave slávneho Kristovho zmŕtvychostania.

✓ **NEDEĽA BOŽIEHO MILOSRDENSTVA (27.4.)**

Blažoslavený pápež Ján Pavol II., ktorý bude 27.4. (v túto nedeľu) slávnostne vo Vatikáne vyhlásený za svätého, zaviedol na druhú veľkonočnú nedeľu sviatok Božieho milosrdenstva. V minulom 20. storočí

nás o tom Pán Ježiš presvedčil, keď sa zjavoval vo videniach sv. sestry Faustine Kowalskej v Krakove-Lagiewnikoch a ukázal jej nevyčerateľnú hĺbku a bohatstvo svojho milosrdenstva. Tým odštartoval v Cirkvi a vo svete veľkolepú úctu k nekonečnému Božiemu milosrdenstvu. Prostriedky, ktoré nám zanechal skrze túto sv. sestru Faustínu, ako je korunka, obraz, denníček, sviatok a špeciálna úcta k Božiemu milosrdenstvu, nám majú len napomáhať v napredovaní na ceste do večnosti. Vychutnajme si niektoré slová Pána Ježiša, ktoré si zaznamenala sv. sestra Faustína do svojho denníčka po duchovnom rozhovore: „Ja sám som Láska, som Milosrdenstvo. Ani ten najväčší hriešnik, ktorý sa môjho súcitu dovoláva, nebude potrestaný, ale mu v mojom ľudsky nepochopiteľnom a nekonečnom milosrdenstve odpustím. Z najväčších hriešnikov sa môžu stať najväčší svätci, ak sa oddajú môjmu milosrdenstvu. Pretože sa hriešnici dovolávajú môjho milosrdenstva, ctia ma a oslavujú moje muky, i keď ich hriechy budú čierne ako noc, pri ich smrti ich obhájam ako svoju vlastnú poctu. Teším sa, keď sa viní hriešnici k môjmu milosrdenstvu. Zahriem ich láskou, a to omnoho väčšou ako očakávali. Ja nemôžem potrestať nikoho, kto sa s dôverou odovzdáva môjmu milosrdenstvu. Som štedrejší k hriešnikom ako k spravodlivým, pretože práve kvôli nim som na túto zem prišiel. Kvôli nim som vylial moju krv. Preto sa nesmú báť prísť ku mne. Poteš moje srdce! Aká je len veľká tá ľahostajnosť duší! Na všetko iné si nájdu čas, len nie na to, aby si prišli nabrat ku mne milosti. Ja som dokonalá Láska a dokonalé Odpustenie. Blažené sú duše tých, ktorí sa mi oddajú, pretože ja sám sa o ne postarám. Lebo čím viac hriešnik dôveruje, tým viac obsiahne! Ľudstvo bude schopné nájsť pokoj až vtedy, keď sa v úplnej nádeji obráti k môjmu milosrdenstvu. Odkáž tomuto trpiacemu ľudstvu, že sa musia utiekať k môjmu milosrdnému srdcu a ja ich naplním pokojom.“ Ježišu, dôverujem Ti!

✓ **„DESATORO“ POKOJA PODĽA BLAHOŠLAV. JÁNA XXIII.**

Pápež blah. Ján XXIII. (1958-1963) bude tiež 27.4. vo Vatikáne v Ríme vyhlásený za svätého. Tu je jeho 10 rád na pekný duchovný život: 1.) Vynasnažím sa prežiť deň bez toho, žeby som chcel naraz vyriešiť problém svojho života. 2.) Dám si veľmi záležať na svojom vystupovaní a na jemnosti spôsobov. Nikoho nebudem kritizovať, ba ani nezatižím druhých opravovať či polepšovať, iba seba samého. 3.) Budem šťastný vedomým, že som stvorený pre šťastie nielen na druhom svete, ale už na tomto. 4.) Prispôbim sa okolnostiam a nebudem chcieť, aby sa okolnosti prispôbovali mojim prianiam. 5.) Desť minút zo svojho času venujem denne dobrému čítaniu. Ako je potrava nevyhnutná pre život tela, tak je dobré čítanie potrebné pre život duše. 6.) Vykonám nejaký dobrý skutok a nikomu o tom nebudem rozprávať. 7.) Urobím niečo, do čoho sa mi nechce. Keby som sa cítil niečím dotknutý, urobím všetko pre to, aby to nikto nezbadať. 8.) Urobím si presný program dňa. Možno sa ho nebudem celkom držať, ale urobím si ho. A budem sa chrániť dvoch ziel: unáhlenosti a nerozhodnosti. 9.) Aj keby okolnosti ukazovali presný opak, budem pevne veriť, že dobrotiťová Božia prozreteľnosť sa o mňa stará tak, ako keby okrem mňa nebolo na svete nikoho. 10.) Nebudem sa báť. A najmä sa nebudem báť tešiť sa zo všetkého, čo je krásne, a veriť v dobro.

➤ **SÚŤAŽ:** (Odpovede sú ukryté v texte celého listu! ☺)

Kto chce získať pekné ceny, nech odpovie na tieto súťažné otázky a dá ich školskému kaplánovi:

1. Ktoré dni patria do veľkonočného „trojdnia“?
2. Čo všetci oslavujeme na Veľkú noc?
3. Kto a kde bude vyhlásený za svätého 27.4.2014?

➤ **MODLITBA K SV. MIKULÁŠOVI:**

Bože, darca každého dobra, na príhovor svätého biskupa Mikuláša pomáhaj nám v každej núdzi a chráň nás pred každým nešťastím; daj nám veľkodušné srdce, aby sme ochotne dávali iným, čo prijímame od teba, a tak bezpečne kráčali po ceste spásy. Skrze nášho Pána Ježiša Krista, tvojho Syna, ktorý je Boh a s tebou žije a kraľuje v jednote s Duchom Svätým po všetky veky vekov. Amen.

SV. MIKULÁŠ, ORODUJ ZA NÁS.

➤ **KLIKNI:**

www.zsgmik.sk; www.kbs.sk; www.ke-arcidieceza.sk;
www.tkbs.sk; www.modlitba.sk; www.vatican.va;
www.zivotopisysvatych.sk; www.svatepismo.sk

„VŠETKO ROBME NA VÄČŠIU ČEŠŤ A SLÁVU BOŽIU!“